

MUHU VALLA 2022. AASTA MAJANDUSAASTA ARUANNE

Nimetus	Muhu Vallavalitsus 75018710
Aadress	Muhu vald Liiva küla Saare maakond
Telefon	45 30 672
E-post	vald@muhu.ee
Interneti kodulehekülje aadress	www.muhu.ee
Majandusaasta algus	01.01.2022
Majandusaasta lõpp	31.12.2022
Audiitor	Audiitorbüroo ELSS OÜ

Sisukord

MUHU VALLA 2022. AASTA TEGEVUSARUANNE	4
Muhu vald kui kohaliku omavalitsuse üksus.....	4
Ülevaade Muhu Vallavalitsuse tähtsamatest finantsnäitajatest	6
Ülevaade üldisest majanduskeskkonnast.....	7
Ülevaade arengukava täitmisest	8
Arengusuunad järgnevateks aastateks	12
RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANNE	13
Bilanss	13
Tulemiaruanne.....	14
Rahavoogude aruanne	15
Netovara muutuste aruanne	16
Eelarve täitmise aruanne 2022. aastal	17
Lisa 1 Raamatupidamise aastaaruande koostamisel kasutatud arvestuspõhimõtted	19
Lisa 2 Raha ja selle ekvivalendid	23
Lisa 3 Maksu-, lõivu- ja trahvinõuded ning trahvitulud.....	23
Lisa 4 Muud nõuded ja ettemaksed	24
Lisa 5 Osalused sihtasutustes ja sidusettevõtetes	24
Lisa 6 Pikaajalised finantsinvesteeringud	25
Lisa 7 Kinnisvarainvesteeringud	26
Lisa 8 Materiaalne põhivara	27
Lisa 9 Võlad tarnijatele ja töövõtjatele.....	30
Lisa 10 Muud kohustised ja saadud ettemaksed.....	31
Lisa 11 Laenukohustise jaotus järelejäänud tähtaja järgi	32
Lisa 12 Kaupade ja teenuste müük.....	35
Lisa 13 Saadud toetused	36
Lisa 14 Muud tulud	39
Lisa 15 Antud toetused.....	40
Lisa 16 Tööjõukulud	41
Lisa 17 Majandamis- ja muud kulud	42
Lisa 17a Finantstulud ja –kulud	44
Lisa 18 Seotud osapooltega tehtud tehingud	44
Lisa 19 Selgitused eelarve täitmise aruande kohta.....	45

Lisa 20 Bilansjärgsed sündmused	46
MAJANDUSAASTA ARUANDE ALLKIRI	47

MUHU VALLA 2022. AASTA TEGEVUSARUANNE

Muhu vald kui kohaliku omavalitsuse üksus

Muhu vald hõlmab suuruselt Eesti kolmanda saare Muhu ning seda ümbritsevad laiud. Valla pindala on kokku 207,9 km². Muhu on Saaremaaga püsiühenduses Väikese väina tammiga, mandrist eraldab Muhu saart keskmiselt 7 km laiune Suur väin.

Valla rahvastikuregistri järgne rahvaarv seisuga 1. jaanuar 2022. a oli 1998, sh on püasiaustusega väikesaarte hulka loetaval Kesse laiul 9 elanikku. 2023. a alguses oli elanike arv juba 2080. Loomulik iive oli 2022. a jätkuvalt negatiivne.

Muhus on 52 küla ja valla keskses Liiva külas elab 161 elanikku. Üle 100 elaniku elab veel Hellamaa, Kallaste ja Nõmmküla külas.

Suurimaks tööandjaks on vald oma hallatavate asutustega.

Muhu vallavalitsuse koosseis:

Allüksuse nimetus	Töötajate keskmine arv 2022 (taandatuna täistööajale)	Töötasude brutosumma 2022
1.Muhu Põhikool (k. a spordihall)	31,25	507 721
2.Vallavalitsus	11,21	214 633
3.Lasteaed	16,83	237 862
4.Sotsiaalne kaitse	1,36	15 152
5.Kommunaalamet	9,50	95 054
6.Muuseum	5,03	56 578
7.Hellamaa Külakeskus	2,01	22 209
8.Raamatukogud	1,78	21 069
9.Noortekeskus	2,31	30 063
10.Volikogu	0,50	10 660
KOKKU MUHU VALLAVALITSUS	81,78	1 211 001

Keskmine brutopalk kuus oli 2022. aastal **1 234** eurot ja 2021. aastal **1 061** eurot.

Muhu tehnilise taristu hulka kuuluvad teed, sadamad, joogi-ja reovee- ning kaugküttesüsteemid, elektri- ja sidevõrgud. Muhu vallas oli 2022. a seisuga 80,4 km riigimaanteed (nendest 76 km mustkattega), 135,8 km vallateid ja lepinguga avalikus kasutuses olevaid erateid ning 4,5 km avaliku kasutusega RMK metsateid.

Omavalitsusüksuse ülesanded ja pädevus on sätestatud kohaliku omavalitsuse korralduse seaduses (KOKS § 6). Muhu vald otsustab ja korraldab neid kohaliku elu küsimusi, mis on talle pandud seadustega või ei ole seadusega antud kellegi teise otsustada ja korraldada. Valla täita on riiklikud kohustised, mis on talle pandud seadustega või mis tulenevad selleks volitatud riigiorгани ja Muhu valla vahelistest lepingust.

Muhu valla ülesanneteks on: korraldada Muhu vallas sotsiaalse ja –teenuseid, noorsootööd, elamu- ja kommunaalmajandust, veevarustust ja kanalisatsiooni, territoriaalplaneerimist ning valla teede korrashoidu. Samuti korraldada valla koolieelse lasteasutuse (Muhu Lasteaed), põhikooli (Muhu Põhikool koos spordihalliga), raamatukogude (Liiva ja Hellamaa), Hellamaa Külakeskuse, Muhu Muuseumi, Muhu Noortekeskuse ülalpidamist. Hooldekoduteenuse osutamist teostab Muhu vald läbi Muhu Hooldekeskuse SA, mille asutajaliige Muhu vald on.

2022. aasta jaanuaris õppis Muhu Põhikoolis 116 õpilast. Muhu Põhikooli pedagoogilisse kollektiivi kuulus 23 õpetajat.

2022. aastal oli Muhu Lasteaias avatud 4 rühma – 1 sõimerühm ja 3 aiarühma. Laste keskmine arv lasteaias oli 64.

Kokku oli kohaloleku päevi 2022. a 8 523 ja keskmine laste arv 64 last. Keskmine toidupäeva maksumus oli 5,75 eurot, millest 1.00 euro maksis lapsevanem. Alates oktoobrist töötab lasteaias 8 õpetajat ja 4 õpetaja abi, lisaks tugispetsialistid (logopeed, eripedagoog).

Muhu Noortekeskus on avatud noortekeskuse põhimõttel tegutsev vaba aja veetmise koht 7-26 aastastele noortele, mille eesmärgiks on luua Muhu noortele võimalused ja tingimused vaba aja sisustamiseks ning arendavateks tegevusteks.

Liiva Raamatukogul oli 2022. a lugejaid 348, raamatute ja perioodika laenutuste arv oli 8 265.

Hellamaa Raamatukogu 2022. a registreeritud lugejate arv oli 216 ja laenutuste arv 5 778.

Hellamaa Külakeskuses on avatud kõigile valla elanikele ja ettevõtetele oma ürituste korraldamiseks. Jätkuvalt kasutavad külakeskuse ruume käsitööringid ja pensionäride ühendus „Käekoatsad“. Külakeskuse juurde on moodustatud Muhu-Hellamaa Maanaiste selts, mis tegeleb käsitöö, kodunduse, kokanduse ja koduloo edendamisega.

Muhu Muuseumi külastajate arv 2022. aastal oli 10845, võrdlusena 2021.aastal 7985. Muuseum jätkas museaalide digiteerimisega vastavalt kavale ning korraldas 15 näitust. Muhu Muuseum on jätkuvalt hästi tuntud nii Eestis kui mujal maailmas.

Spordiringid tegutsesid Muhu Spordihallis. Aktiivsem osavõtt oli võrkpallitreeningutest. Aktiivselt tegutsesid lauatennise harrastajad ning kasutati jõusaali. Kord nädalas on muhulastel võimalus käia valla bussiga Leisis ujumas.

Aktiivselt tegutsevad Muhus erinevad MTÜ d ja külaseltsid, milliseid registri andmetel on üle 50. Vald toetas jätkuvalt läbi seltsitegevuse korra ja selleks vallaeelarves ettenähtud vahendite abil ühisürituste läbiviimist ja küla rajatiste parendamist.

Ülevaade Muhu Vallavalitsuse tähtsamatest finantsnäitajatest

	2022	2021	2020	2019	2018
Bilansi näitajad					
Varad aasta lõpus	7 061 782	6 862 174	6 819 394	8 534 901	7 361 504
Kohustised aasta lõpus	768 585	879 688	1373793	1549194	1 019 327
Netovara aasta lõpus	6 293 197	5 982 486	5 445 601	6 985 707	6 342 177
Tulemiaruaude näitajad					
Tegevustulud	3 958 761	3 886 032	3 223 340	3 721 601	2 674 885
sh. tulud, millest on maha arvatud sihtfinantseerimine	2 729 866	2 462 154	2 225 941	2 172 566	1 946 117
Tegevuskulud	3 632 309	3 339 469	4751524	3068708	2 690 386
Tulem	310 711	536 885	-1 540 106	643 530	-18 597
Muud näitajad					
Põhivara investeeringute maht	1 038 730	902 316	237 382	1 780 971	371 518
Likviidsus*	0,93	1,86	1,08	0,19	0,80
Lühiajaline maksevõime**	1,80	2,87	1,78	1,30	1,89
Kohustiste osakaal varadest (varad/kohustised)	9,19	7,80	4,96	5,51	6,60
Laenukohustiste osakaal varadest (varad/laenud)	11,65	10,03	7,40	5,99	4,84
Põhitegevuse tulem***	595 082	716 743	698 846	542 571	355 614

Netovõlakoomus****	393 296	318 870	646 724	1 346 691	264 907
--------------------	---------	---------	---------	-----------	---------

*Likviidsus - likviidsed varad / lühiajalised kohustised

**Lühiajaline maksevõime - käibevara / lühiajalised kohustised

***Põhitegevuse tulem – põhitegevuse tulude ja kulude vahe, täpsem arvestusmetoodika on kehtestatud vastavalt KOFS § 32 lõikele 4 rahandusministri määrusega; piirmäär on vastavalt KOFS § 33 null (st. ei tohi olla negatiivne)

****Netovõlakoomus – KOFS § 34 alusel arvestatud kohustiste ja KOFS § 36 alusel arvestatud likviidsete varade vahe, täpsem arvestusmetoodika on kehtestatud vastavalt KOFS § 32 lõikele 4 rahandusministri määrusega; piirmäär 2022. aastal on 60% põhitegevuse tuludest. Muhu Vallavalitsuse netovõlakoomuse % 2022. a lõpus oli 11,05 ja 2021. a lõpus oli 9,8.

Ülevaade üldisest majanduskeskkonnast¹

Eesti SKP kahanes mullu neljandas kvartalis aastavõrdluses 4,1% ja sesoonselt ning tööpäevade arvuga korrigeeritult võrreldes kolmanda kvartaliga 1,6%. 2022. aasta kokkuvõttes vähenes SKP 1,3%. Lisandväärtus kasvas näiteks majutuse ja toitlustuse tegevusalal, mis veel taastub koroonakriisist. Samuti kasvas lisandväärtus põllumajandussektoris, kus see oli kolmandas kvartalis ootamatult madal. Majanduslangusesse panustasid teiste seas aga ka äriteenuste sektor ning info ja side tegevusala, mis on harilikult Eesti majanduskasvu vedanud. Võrdlemisi suure negatiivse panuse majanduskasvu andis ka energiasektor, mille põhjuseks võib olla ühest küljest asjaolu, et 2022. aastal polnud detsember nii külm kui aasta varem.

Kriisi ja selle põhjustatud majanduslanguse mõju oli Eesti tööturule 2022. aasta lõpus prognoositust väiksem. Nii tööjõu-uuringu kui ka maksu- ja tolliameti andmete järgi jäi hõive ligikaudu muutumatuks ning püsis väga kõrgel tasemel. Samas heidab kõrgele hõivemäärale varju see, et palgatöötajate arv kahanes 2022. aasta viimaseks kvartaliks võrreldes aasta teise kvartaliga 1,4% ning hõivatute seas oli varasemast märksa rohkem osakoormusega töötajaid. See võib osutada võlaõiguslike ja mittepüsivate lepingutega töötamise ja platvormitöö tähtsuse tõusule, mis maskeerib kindlate töökohtade arvu vähenemist kriisi tõttu.

Hoolimata 4,1%st majanduslangusest 2022. aasta viimases kvartalis oli keskmise palga aastakasv 9,2% ehk hoogne. Aastaga on keskmise palga ostujõud siiski 8,7% vähenenud.

¹ Allikas: Rahapoliitika ja Majandus 2023/1 https://haldus.eestipank.ee/sites/default/files/2023-03/rpm_2023_1_est.pdf

2022. aastal valitsemissektori eelarvepositsioon paranes. Sellele aitasid ühelt poolt kaasa hoogsast palgakasvust ja ajutisest järsust hinnatõusust toetatud väga head maksulaekumised ning teisalt ka asjaolu, et valitsemissektori kulutused jäid kavandatust väiksemaks. Investeeringute teostamine ei sujunud oodatud tempos ning ka näiteks kulutused energiatoetusmeetmetele ja sõjapõgenikele jäid prognoositust väiksemaks. Kokkuvõttes vähenes eelarvepuudujääk SKP suhtes 2021. aasta 2,7%lt 2022. aastal 1,0%ni.

Töötuse näitajad vallas ja maakonnas

Töötus Muhu vallas on võrreldes 2021. aastaga vähenenud. 2022. aasta lõpu seisuga on Muhu vallas 45 töötut, 2021. aastal oli 49 töötut. Muhus toimetulekutoetust saavate perede arv suurenenud ei ole, kuid suurenenud on toetuse maksmise sagedus - toetust sai keskmiselt 3,5 leibkonda kuus (2021. aastal oli vastav number 2,8 leibkonda).

Ülevaade arengukava täitmisest

Muhu Vallavolikogu 15. augusti 2019. a määrusega nr 36 kinnitati Muhu valla arengukava 2019-2030 ja arengukava tegevuskava. Tegevuskava täpsustused kinnitati Muhu Vallavolikogu 21. septembri 2022. a määrusega nr 15.

Arengukavas käsitletakse järgmisi valdkondi:

Elukeskkond

Haridus ja noorsootöö

Sotsiaaltoetused

Vaba-aeg ja külaelu

Planeerimine ja keskkond

Ettevõtluskeskkond

Valla juhtimine

Elukeskkond

Eesmärk 3: Tehniline taristu toetab külade arengut.

Tehti Transpordiametile ettepanek arvata Hellamaa-Liiva kergliiklustee „Riigiteede teehoiukava 2021–2030“ meetme „Säästlikumaid liikumisviise soodustava taristu rajamine“ 2026. a objektide nimekirja. Tolmuvaba katte sai osaliselt Suuremõisa-Laheküla tee, Pallasmaa tee ja Piiri-Linnuse tee, kogupikkusega 3,6 km. Ülepindamine teostati Levalõpme

küladele 350 m ulatuses. Parandati paljude külade kruusateede katteid, kasutades selleks greideri teenust ja tolmulõikude töötlemist CaCl-ga.

Hajaasustuse programmist toetati 13 pere vee- ja kanalisatsioonisüsteemi ning juurdepääsutee rajamist ja parendamist.

Viidi lõpule Liiva küla kaugküttepiirkonna katlamaja rekonstrueerimine (paigaldati uus võimsam 1,0 MW hakkpuidu katel, uus etteandesüsteem ja avariigeneraator.)

Eesmärk 4. Kesse- ja -Viirelaiul on võimalik aastaringsest elada.

Väikesaartega toimiva aastaringse ühenduse pidamiseks soetati Väikesaarte programmi toetuse abil hüdrokopter.

Haridus ja noorsootöö

Eesmärk 5: Lasteaias ja koolis on nüüdisaegne ja turvaline õpikeskkond.

Lasteaed ja kool liitus Riigi Infosüsteemi Ameti poolt kohalikele omavalitsustele pakutava internetiteenusega. Muhu Põhikooli osaliseks ümberehitamiseks, sh ventilatsioonisüsteemi arendamiseks viidi läbi riigihange, mis esimesel korral lõpetati pakkujate puudumisel lepinguta; uue hankega alustati aasta lõpul.

Esitati taotlus Leader meetmest Liiva parki mänguväljaku rajamise rahastamiseks, toetust ei eraldatud.

Eesmärk 7. Noorte terviseteadlikkus on suurenenud.

Noortekeskuses olid aasta jooksul mitmed liikumist propageerivad üleskutsed, ühised matkad.

Eesmärk 8. Haridusasutustes töötab kvalifikatsiooninõuetele vastav personal.

Viidi läbi õppe- ja kasvatusalal töötavate töötajate kvalifikatsiooni hindamine.

Eesmärk 9: Huvitegevus on mitmekesine ja kättesaadav kõigile noortele.

Jätkus huvihariduses ja huvitegevuses osalemise toetamine valla eelarvest.

Käivitati noorte huvist lähtuvalt uued ringid.

Eesmärk 10: Loodud on erinevad võimalused osalemiseks elukestvas õppes.

Valla poolt jagati infot koolitusvõimaluste kohta. Osaleti pilootprogrammis „Kohalik omavalitsus kui partner täiskasvanute õppimise toetamisel“.

Eesmärk 11: Rakendatakse kaasava õppe põhimõtteid.

Tulenevalt hariduslikest erivajadustest said õpilased jätkuvalt vajalikke tugiteenuseid, kahele senisele haridusasutuses õpilasi toetanud tugiisikule lisandus ka kolmas.

Eesmärk 12: Haridusvaldkonna erinevate osapoolte vahel toimub süsteemne koostöö

Kool, lasteaed, politsei, sotsiaaltöötaja/lastekaitse spetsialist ja noortekeskus algatasid regulaarse koostöövõrgustiku.

Eesmärk 13: Noorsootöös tõstetakse järjepidevalt teenuste kvaliteeti läbi kaasaegsete lahenduste ja noorsootöötajate koolitamise.

Paigaldati RIA internet noortekeskusesse. Toimusid noorsootöötajate koolitamisid. Algatati järjekordne noorsootöö kvaliteedi hindamise protsess. Noorsootöötajad osalesid Erasmus+ õpirännetes.

Eesmärk 14: Noored on kaasatud otsustusprotsessidesse.

Toimus 5. Muhu Noortefestival. Tagasiside kogumine noortelt toimub jooksvalt.

Sotsiaalne kaitse

Eesmärk 15. Valla pakutavad sotsiaalteenused on ajakohased ja elanike vajadusi arvestavad.

Muhu vald jätkas koostööd Siinorite Transportteenus OÜ-ga väljaspool Muhu valda asuvate tervishoiuasutuste patsientidele transporditeenuse ning meditsiinilise abi ja järelevalve tagamiseks kliendi elukohast Muhu vallast ravile ja ravilt elukohta tagasi jõudmiseks.

Jätkus koostöös erasektoriga sotsiaaltransporditeenuse pakkumine elutähtsate teenuste tagamiseks (neeruasendusravi).

Jätkati ühe eluruumiteenuse tagamiseks mõeldud sotsiaaleluruumi remondiga.

Muhu vallas käivitus Toidupanga teenus.

2022. a juunikuust osutatakse vallas vaimse tervise teenuseid lastele ja peredele- psühhoterapia (OÜ Ajuventiil) ja loovteraapia (Fuks OÜ)

Koostöös Saaremaa vallaga osaletakse isikliku abistaja teenuse arendamise projektis.

Eesmärk 17. Muhus on toimiv perearstikeskus koos hambaraviga.

Muhu vald osaleb koos Saaremaa valla, Kuressaare Haigla ja perearstidega koostöös projektis „Inimesekeskse hoolekande- ja tervishoiusüsteemi koordinatsioonimudel“, mille eesmärgiks on pakkuda abivajadusega inimeste vajadustele vastavat abi võimalikult vara, pikendades kodus elamise aega, vähendada kompleksse abivajadusega inimeste ja nende lähedaste koormust asjaajamisel ning välja töötada sujuv teekond erinevate valdkondade teenuste vahel.

Eesmärk 18. Peresid toetatakse õppe- ja kasvatustegevustes.

Toimused noortega tegelevate spetsialistide võrgustikukoosolekud (noortekeskus, politsei, lasteaed, kool, lastekaitse spetsialist, sotsiaalnõunik), lisaks külastab regulaarselt lastega tegelevaid asutusi lastekaitsetöötaja.

2022. alustati Muhu vallas projekti „Taastava õiguse rakendamine Muhu kogukonnas“ elluviimist.

Muhu valla elanikele on vajadusel kohapeal kättesaadav perelepitusteenus.

Eesmärk 19. Valla elukeskkond on ohutu ja turvaline.

Projekti „Kodud tuleohutuks“ abil korrastati ühe Muhu pere küttesüsteem.

Muhu Vabatahtlik Päästekomando jätkas 2022. aastal kodukülastustega, lisaks on kodukülastusi teostanud Päästeamet.

Vabaaeg ja külaelu

Eesmärk 20. Muhu identiteediga seotud väärtused on au sees ja kasutatakse aktiivselt nii kultuurielus kui ettevõtluses.

Käsitöö traditsioonide hoidmiseks ja edasiandmiseks toimus neljandat korda festival Eput päe „ILU ELAB“.

Eesmärk 21. Külakogukonnad ja seltsid on aktiivselt kaasatud valla arengutesse.

Külavanematele üldkoosoleku ja õppereisi korraldamine, infokirjade saatmine. Vald toetas jätkuvalt läbi seltsitegevuse korra ja selleks vallaeelarves ettenähtud vahendite abil külade ühisürituste läbiviimist ja küla ühisrajatiste parendamist.

Eesmärk 22. Kirikud on heas korras ja pühapaigad hooldatud.

Jätkus Muhu maalinna hooldamine.

Eesmärk 23. Muhu Muuseum kui Muhu mälu keskus toimib ja areneb.

Valmis laiendatud Muhu Muuseumi parkla, teostati avaliku WC hoone remont.

Eesmärk 24. Muhus on mitmekülgsed võimalused vaba aja veetmiseks ja huvitegevuseks.

Jätkus ehitusprojekti koostamine Hellamaa külakeskuse rekonstrueerimiseks.

Eesmärk 25. Muhu kuvand on hästi tuntud Eestis ja ka välismaal.

MTÜ K-Klubi eestvedamisel toimusid esimesed Muhu laste ja muhulaste mängud.

Planeerimine ja keskkond

Eesmärk 26. Üld- ja detailplaneeringud toetavad valla arengut.

Kehtestati valla uus üldplaneering.

Eesmärk 27. Maakasutuses ja ehitustegevusel lähtutakse ala terviklikkusest.

Ehitusõiguse andmisel hoonete rajamiseks on arvestatud väärtuslike põllumaade paiknemisega ning hoonestuse rajamist on suunatud põllumaadelt välja.

Eesmärk 31. Tagatud on rohe- ja sinivõrgustiku sidusus.

Rohevõrgustikuga on arvestatud ehitusõiguse andmisel (nt nõue, et kogu krunti ei tohi aiaga piirata).

Eesmärk 34. Maavarade kaevandamine ja kasutamine toimub vastutustundlikult ja keskkonnasäästlikult.

Jätkati Koguva dolokivikarjääri majandamisega.

Eesmärk 37. Muhu looduskeskkond on uuritud ja kaitstud.

Pilootprojektina alustati Tamse ja Rannaküla kaevude ja reoveesüsteemide kaardistamise ning põhjaveevaru hindamisega.

Ettevõtluskeskkond

Eesmärk 38. Eetiline ettevõtja on kogukonnas au sees ja omavalitsuse poolt tunnustatud.

Eesti Vabariigi aastapäeva kontsert-aktusel tunnustati head ettevõtlusideed ja parimat kohalikku maksumaksjat. Mais toimus ettevõtjatele valla poolt korraldatud tänuüritus.

Eesmärk 40. Tehniline taristu toetab ettevõtluse arengut.

Laiendati Muhu Muuseumi parklat Koguva külas, rajati Liiva keskuse parkla.

Eesmärk 41. Uudsed töö- ja ettevõtlusvormid on oodatud ning soodustatud.

Valmis büroohoone Muhu Maja Liival.

Eesmärk 43. Vallaelanikele ja külalistele pakutavad teenused on mitmekesised.

Valla poolt turismiinfopunkti töö koordineerimine perioodil 20.06.-22.08.2022.

Eesmärk 45. Ettevõtjatele vajalik info on kättesaadav.

Infopäevade korraldamine Muhus.

Vallajuhtimine

Eesmärk 46. Haldussuutlikkust hoitakse kõrgel tasemel läbi kvalifitseeritud spetsialistide ning koostöös teiste omavalitsuste ja organisatsioonidega.

Muhu Vallavalitsuse poolt kinnitati „Muhu valla huvihariduse ja -tegevuse kava 2022“. Muhu

Vallavolikogu poolt kinnitati „Muhu valla teehoiukava 2022-2024“ ja „Muhu Lasteaia arengukava tegevuskava 2022-2025“.

Eesmärk 47. Tagatud on ühtne ja kaasaegne töökeskkond.

Vallavalitsuse kolimine rendipinnale Muhu Majas. Vallavalitsuse ja valla hallatavate asutuste liitumine riigi internetiteenusega.

Eesmärk 48. Avalikkus on hästi informeeritud valla tegevustest ja asutuste tööst.

Valla tegevusi kajastati valla koduleheküljel, sotsiaalmeedias, ajalehes Muhulane ja maakonnalehtedes. Kaks korda aastas korraldati külavanematele koosolek ja edastati infokirju info paremaks edastamiseks külaelanikeni. Muhu uudised kajastati nii Raadio Kadi, kui ka ERR-is Vikerraadio kaudu. Alustati ettevalmistavate tegevustega kaasava eelarve rakendamiseks.

Eesmärk 49. Infoturbe nõuded on täidetud.

Jätkuvalt rakendati Infosüsteemide kolmeastmeline etalonturbe süsteemi (ISKE).

Eesmärk 50. Vallavara majandatakse heaperemehelikult.

Arengusuunad järgnevateks aastateks

Vastavalt Muhu valla arengukavale 2019-2030 on lähiaastatel suuremad investeeringuobjektid järgmised:

- Muhu Spordihalli rekonstrueerimisprojekti koostamine;
- Ujula projekteerimine ja rajamine;
- Kooli ventilatsioonisüsteemi parendamine;
- Muhu Perearstikeskuse I korruse rekonstrueerimine;
- Hellamaa külakeskuse rekonstrueerimine;
- Teedemajanduses jätkatakse suurema liikluskoormusega vallateede mustkatte alla viimisega;
- Koostöös Transpordiametiga Hellamaa-Liiva kergliiklustee projekteerimine ja rajamine;
- Vallale kuuluvate puhkealade korrastamine ja arendamine.

Täpsemad valla arengusuunad lähiaastateks on toodud Muhu valla arengukava 2019-2030 tegevuskavas ja Muhu valla eelarvestrateegias aastateks 2023-2026.

RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANNE**Bilanss**

Eurodes

	Lisa	31.12.2022	31.12.2021
Varad			
Käibevara		524 198	783 926
Raha	2	270 382	509 699
Maksu-, lõivu- ja trahvinõuded	3	219 528	206 800
Muud nõuded ja ettemaksed	4	34 288	67 427
Põhivara		6 637 584	6 078 248
Osalused tütar- ja sidusettevõtjates	5	1 023	2 273
Finantsinvesteeringud	6	205 944	167 805
Kinnisvarainvesteeringud	7	904 315	837 645
Materiaalne põhivara	8	5 409 170	5 053 393
Bioloogilised varad	8	17 132	17 132
Varad kokku		7 061 782	6 862 174
Kohustised ja netovara			
Lühiajalised kohustised		290 962	273 275
Võlad tarnijatele	9	51 385	27 854
Võlad töötajatele	9	19 329	11 676
Muud kohustised ja saadud ettemaksed	10	90 951	77 769
Laenukohustised	11	129 297	155 976
Pikaajalised kohustised		477 623	606 413
Laenukohustised	11	477 623	606 413
Netovara		6 293 197	5 982 486
Eelmiste perioodide akumuleeritud tulem		5 982 486	5 445 601
Aruandeaasta tulem		310 711	536 885
Kohustised ja netovara kokku		7 061 782	6 862 174

Tulemiaruanne

Eurodes

	Lisa	2022	2021
Tegevustulud		3 958 761	3 886 032
Maksutulud	3	2 418 483	2 157 153
Tulud kaupade ja teenuste müügist	12	307 108	287 748
Saadud toetused	13	1 228 895	1 423 878
Muud tegevustulud	14	4 275	17 253
Tegevuskulud		-3 632 309	-3 339 469
Antud toetused	15	-158 551	-292 970
Tööjõukulud	16	-1 736 321	-1 558 820
Muud tegevuskulud	17	-1 291 339	-1 058 349
Põhivara amortisatsioon ja ümberhindlus	7,8	-446 098	-429 330
Tegevustulem		326 452	546 563
Finantstulud ja –kulud		-15 741	-9 678
Intressikulu	17a	-9 191	-9 765
Tulu hoiustelt ja väärtpaberitelt		-6 550	87
Aruandeaasta tulem		310 711	536 885

Rahavoogude aruanne

Eurodes

	Lisa	2022	2021
Rahavood põhitegevusest			
Aruandeperioodi tegevustulem		326 452	546 563
Korrigeerimised:			
Põhivara amortisatsioon ja ümberhindlus	7,8	446 098	429 330
Käibemaksukulu põhivara soetuselt	17	170 212	146 772
Saadud sihtfinantseerimine põhivara soetuseks	13	-399 809	-624 513
Kasum põhivara müügist	8,14	0	-13 381
Antud sihtfinantseerimine põhivara soetuseks	15	52 128	231 972
Korrigeeritud tegevustulem		595 081	716 743
Põhitegevusega seotud käibevarade netomuutus		-14 839	-6 878
Põhitegevusega seotud kohustiste netomuutus		47 263	-5 986
Kokku rahavood põhitegevusest		627 505	703 879
Rahavood investeerimistegevusest			
Tasutud materiaalse põhivara eest	8	-1 041 627	-901 638
Laekunud põhivara müügist	8	0	18 355
Laekunud sihtfinantseerimisest põhivara soetuseks	13	435 029	259 263
Makstud sihtfinantseerimine põhivara soetuseks	15	-52 125	-35 709
Tasutud finantsinvesteeringute soetamisel	6	-43 500	-23 820
Tasutud osaluste soetamisel		0	0
Laekunud intresse ja muid finantstulusid	2	62	88
Kokku rahavood investeerimistegevusest		-702 161	-683 461
Rahavood finantseerimistegevusest			
Tagasi makstud laenud	11	-146 847	-146 284
Tagasi makstud kapitalirendikohustised	11	-8 622	-12 515
Tasutud intresse ja muid finantskulusid		-9 192	-9 765
Kokku rahavood finantseerimistegevusest		-164 661	-168 564
Puhas rahavoog		-239 317	-148 146
Raha ja selle lähendid perioodi algul	2	509 699	657 845
Raha ja selle lähendid perioodi lõpul	2	270 382	509 699
Raha ja selle lähendite muutus		-239 317	-148 146

Netovara muutuste aruanne

eurodes				
	Lisad	Kassareserv	Akumuleeritud tulem	k o k k u
Saldo seisuga 31.12.2020		6 391	5 439 210	5 445 601
Kassareserv eelmiste perioodide tulemisse		-6 391	6 391	0
Aruandeperioodi 2021 tulem			536 885	536 885
Saldo seisuga 31.12.2021		0	5 982 486	5 982 486
Aruandeperioodi 2022 tulem			310 711	310 711
Saldo seisuga 31.12.2022		0	6 293 197	6 293 197

Eelarve täitmise aruanne 2022. aastal

	Esiagne eelarve	Lõplik eelarve	Eelarve täitmine
PÕHITEGEVUSE TULUD	3 316 584	3 445 985	3 558 952
Maksutulud	2 282 694	2 332 694	2 418 483
Füüsilise isiku tulumaks	2 195 694	2 245 694	2 331 998
Maamaks	84 000	84 000	82 711
Reklaamimaks	3 000	3 000	3 774
Tulud kaupade ja teenuste müügist	252 972	258 917	307 108
Saadavad toetused tegevuskuludeks	762 918	836 374	829 086
Tasandusfond (lg 1)	20 426	20 426	20 745
Toetusfond (lg 2)	643 740	646 842	649 279
Muud saadud toetused tegevuskuludeks	98 752	169 106	159 062
Muud tegevustulud	18 000	18 000	4 275
Sh kaevandamisõiguse tasu	17 000	17 000	3 320
Sh laekumine vee erikasutamisest	1 000	1 000	955
PÕHITEGEVUSE KULUD	-3 061 530	-3 154 864	-2 963 871
Antavad toetused tegevuskuludeks	-105 602	-64 545	-106 423
Sotsiaaltoetused ja muud toetused füüsilistele isikutele	-91 100	-93 186	-91 862
Sihotstarbelised toetused tegevuskuludeks	-11 085	-11 585	-10 721
Mittesihotstarbelised toetused	-3 417	-3 417	-3 840
Muud tegevuskulud	-2 955 928	-3 046 676	-2 857 448
Personalikulud	-1 814 703	-1 819 325	-1 736 321
Majandamiskulud	-1 065 225	-1 209 100	-1 095 987

Muud kulud	-76 000	-18 251	-25 140
PÕHITEGEVUSE TULEM	255 054	291 121	595 081
INVESTEERIMISTEGEVUS	-596 705	-686 559	-743 706
Põhivara müük	20 000	20 000	0
Põhivara soetus (-)	-894 160	-1 026 068	-1 038 731
Põhivara soetuseks saadav sihtfinantseerimine (+)	337 200	416 754	399 779
Põhivara soetuseks antav sihtfinantseerimine (-)	-50 000	-50 000	-52 125
Muude aktsiate ja osade soetus (-)	0	-37 500	-43 500
Finantstulud (+)	45	45	62
Finantskulud (-)	-9 790	-9 790	-9 191
EELARVE TULEM (ÜLEJÄÄK (+) / PUUDUJÄÄK (-))	-341 651	-395 438	-148 625
FINANTSEERIMISTEGEVUS	124 023	124 023	-155 469
Kohustuste võtmine (+)	300 000	300 000	0
Kohustuste tasumine (-)	-175 977	-175 977	-155 469
LIKVIIDSETE VARADE MUUTUS (+ suurenemine, - vähenemine)	-217 628	-271 415	-239 317
NÕUETE ja KOHUSTUSTE SALDODE MUUTU(+/-)	0	0	64 778

Lisa 1 Raamatupidamise aastaaruande koostamisel kasutatud arvestuspõhimõtted

Käesolev raamatupidamise aastaaruanne on koostatud vastavuses Eesti finantsaruandluse standardiga. Eesti finantsaruandluse standard tugineb rahvusvaheliselt tunnustatud arvestuse ja aruandluse põhimõtetele. Selle põhinõuded on kehtestatud Eesti Vabariigi raamatupidamise seaduses, mida täiendavad Raamatupidamise Toimkonna poolt välja antud juhendid ning avaliku sektori finantsarvestuse ja -aruandluse juhend. Raamatupidamise aastaaruanne on koostatud eurodes.

Raamatupidamise aastaaruanne on koostatud lähtudes soetusmaksumuse printsibist, välja arvatud juhtudel, mida on kirjeldatud alljärgnevatel arvestuspõhimõtetes.

Varade ja kohustiste jaotus lühi- ja pikaajalisteks

Varad ja kohustised on bilansis jaotatud lühi- ja pikaajalisteks lähtudes sellest, kas vara või kohustise eeldatav valdamine kestab kuni ühe aasta või kauem bilansikuupäevast arvestatuna.

Raha ja raha lähendid

Raha ja selle lähenditena kajastatakse bilansis raha kirjel ja rahavoogude aruandes kassas olevat sularaha ja arvelduskontode jääke.

Nõuded

Maksu-, lõivu-, trahvi- ja muud nõuded on bilansis kajastatud korrigeeritud soetusmaksumuse meetodil. Nõudeid kajastatakse bilansis nõudeõiguse tekkimise momendil ning hinnatakse lähtuvalt tõenäoliselt laekuvatest summadest. Võimaluse korral hinnatakse iga konkreetse kliendi laekumata nõudeid eraldi, arvestades teadaolevat informatsiooni kliendi maksevõime kohta. Suure hulga samaliigiliste nõuete laekumise tõenäosust hinnatakse grupi baasil, võttes arvesse eelmiste perioodide statistikat sarnaste nõuete laekumise kohta. Ebatõenäoliselt laekuvad nõuded on bilansis tõenäoliselt laekuva summani alla hinnatud. Aruandeperioodil laekunud, eelnevalt kuludesse kantud nõuded on kajastatud aruandeperioodi ebatõenäoliste nõuete kulu vähendusena. Nõuet loetakse lootusetuks, kui juhtkonna hinnangul puuduvad võimalused nõude kogumiseks. Lootusetud nõuded on bilansist välja kantud.

Pikaajalisi nõudeid kajastatakse algselt saadaoleva tasu nüüdisväärtuses, arvestades järgnevatel perioodidel nõudelt intressitulu sisemise intressimäära meetodil.

Osalused sihtasutustes ja mittetulundusühingutes

Kui avaliku sektori üksus omab sihtasutuses või mittetulundusühingus valitsevat mõju (üldjuhul üle 50% hääleõigusest), kajastatakse osalust 100%-na. Kui avaliku sektori üksus omab sihtasutuses või mittetulundusühingus olulist mõju (üldjuhul 20-50% hääleõigusest), osalust bilansis ei kajastata, kuid avalikustatakse aastaaruande lisades.

Osalused sidusettevõtetes

Osalused sidusettevõtetes kajastatakse soetusmaksumuses, korrigeerides seda vajadusel allahindlusega. Kui osaluse soetusmaksumus on kõrgem kui osaluse objekti netovara, hinnatakse osaluse soetusmaksumus alla kuni osaluse summani üksuse netovaras. Kui osaluse summa üksuse netovaras järgnevatel perioodidel suureneb, taastatakse allahindlus kuni osaluse soetusmaksumuseni või osaluse summani üksuse netovaras, olenevalt sellest kumb neist on madalam.

Finantsinvesteeringud

Muude pikaajaliste finantsinvesteeringutena kajastatakse investeeringuid osaluse suurusega alla 20%. Nimetatud pikaajalisi finantsinvesteeringuid kajastatakse soetusmaksumuses, kuna nende õiglast väärtust ei ole olnud võimalik usaldusväärset hinnata. Alates 2011. aastast kajastatakse alla 20%-lisi osalusi avaliku sektori äriühingutes samal moel nagu sidusettevõtjaid.

Materiaalne põhivara

Materiaalseks põhivaraks loetakse varasid hinnangulise kasuliku tööeaga üle ühe aasta ja soetusmaksumusega alates 5 000 eurost. Varad, mille kasulik tööiga on üle ühe aasta, kuid mille soetusmaksumus on alla 5 000 euro, kantakse soetamisel kulusse. Põhivara rekonstrueerimisväljaminekud, mis vastavad materiaalse põhivara mõistele, liidetakse materiaalse põhivara soetusmaksumusele. Rekonstrueerimisväljaminekute lisamisel hinnatakse vara järelejäänud kasulikkude eluiga ja vajadusel reguleeritakse põhivara kulumi normi. Põhivara soetusmaksumusse arvatakse kulutused, mis on vajalikud selle kasutuselevõtmiseks, v. a soetusega kaasnevad maksud, lõivud, laenu-, koolitus- ja lähetuskulud, mis kajastatakse kuluna.

Põhivarasid kajastatakse soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumulieeritud kulum.

Kulumi arvestusel kasutatakse lineaarset meetodit. Kulumi norm määratakse igale põhivara objektile eraldi, sõltuvalt selle hinnangulisest kasulikkude elueast. Kui põhivara koosneb erineva hinnangulise kasulikkude elueaga komponentidest, mille soetusmaksumus on võimalik usaldusväärset hinnata, võetakse komponendid eraldi arvele. Kulumi normid aastas on põhivara gruppidele järgmised:

*Hooned ja rajatised 2 - 5%

*Masinad ja seadmed, tööriistad, inventar 10 - 20%

*Infotehnoloogilised seadmed ja arvutustehnika 33%

Maad ja kunstiväärtused, mille väärtus aja jooksul ei vähene, ei arvestata amortisatsiooni.

Kinnisvarainvesteeringud

Kinnisvarainvesteering on kinnisvaraobjekt, mida vald hoiab omanikuna eelkõige renditulu teenimise eesmärgil. Kinnisvarainvesteeringuid kajastatakse soetusmaksumuse meetodil.

Kinnisvarainvesteeringute kuluminormid on:

Hoonetel ja ehitistel 4-10% ja inventaril 25%.

Bioloogiline vara on loomne või taimne elusorganism. Bioloogilist vara kajastatakse õiglaselt väärtuses (kasvav mets).

Renditud varad

Kapitalirendina käsitletakse rendilepingut, mille puhul kõik olulised vara omandiga seonduvad riskid ja hüved kanduvad üle rentnikule. Muud rendilepingud kajastatakse kasutusrendina.

Aruandekohuslane on rentnik ja kasutab kasutusrenti. Kasutusrendi maksed kajastatakse perioodi kuluna.

Rendileandjana annab Muhu vald rendile maid ja üüripindasid erinevatele füüsilistele ja juriidilistele isikutele.

Laenukohustised

Laenukohustised kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses. Lepingutasud kajastatakse laenu saamisel koheste tegevuskuludes.

Laenukohustis on bilansis jagatud lühi- ja pikaajaliseks, lähtudes sellest kas kohustise valdamine kestab kuni üks aasta või kauem arvestatuna bilansikuupäevast.

Lühiajaliste finantskohustiste korrigeeritud soetusmaksumus on üldjuhul võrdne nende nominaalväärtusega, mistõttu lühiajalisi finantskohustisi kajastatakse bilansis maksmisele kuuluvas summas.

Sihtfinantseerimine

Sihtfinantseerimisena kajastatakse sihtotstarbeliselt antud ja teatud tingimustega seotud toetusi. Sihtfinantseerimist ei kajastata tuluna või kuluna enne, kui eksisteerib piisav kindlus, et toetuse saaja vastab sihtfinantseerimisega seotud tingimustele ja sihtfinantseerimine leiab aset. Saadud sihtfinantseerimise kajastamisel rakendatakse brutomeetodit, mille järgi kajastatakse nii saadud sihtfinantseerimist kui ka selle arvel tehtud kulusid või põhivara soetust mõlemad eraldi.

Tegevuskulude sihtfinantseerimise kajastamisel lähtutakse tulude ja kulude vastavuse printsiibist (tulu sihtfinantseerimisest kajastatakse proportsionaalselt sellega seonduvate kuludega).

Tulude arvestus

Kogutud maksude ning loodusvarade kasutamise ja saastetasude tulu võetakse arvele tekkepõhiselt vastavalt Maksu- ja Tolliameti ja Keskkonnaministeeriumi poolt esitatud teatistele. Kohalike maksude tulu võetakse arvele tekkepõhiselt vastavalt esitatud

maksudeklaratsioonidele. Lõivutulu kajastatakse laekumisel. Toodete, kaupade ja põhivara müügist saadud tulu kajastatakse siis, kui kõik olulised omandiga seotud riskid on läinud ostjale üle ning müügitulu ja tehinguga seotud kulu on usaldusväärselt määratav. Tulu teenuste müügist kajastatakse teenuse osutamisel.

Kulude arvestus

Kulusid kajastatakse tekkepõhiselt. Põhivara ja varude soetamisel tasutud mittetagastatavad maksud ja lõivud (sh. käibemaks, mida ei saa arvata sisendkäibemaksuks) kajastatakse soetamishetkel kuluna (tulemiaruaude kirjel Muud tegevuskulud). Hallatav asutus Muhu Muuseum on käibemaksukohuslane ja arvestab käibemaksu sisendkäibemaksuna mitte kuluna.

Seotud osapooled

Seotud osapoolteks loetakse Muhu vallavolikogu ja valitsuse liikmed ning asutuste juhid, kellele on antud õigus iseseisvalt lepinguid sõlmida, valitseva mõju all olevate sihtasutuste, mittetulundusühingute ja äriühingute nõukogude ja juhatuste liikmed, kõigi eelpool loetletud tegev- ja kõrgema juhtkonna liikmete lähedased pereliikmed, samuti ka nende valitseva ja olulise mõju all olevad sihtasutused, mittetulundusühingud ja äriühingud.

Sündmused pärast bilansipäeva

Raamatupidamise aastaaruandes kajastuvad olulised vara ja kohustiste hindamist mõjutavad asjaolud, mis ilmnesid pärast bilansikuupäeva, kuid on seotud aruandeperioodil või varasematel perioodidel toimunud tehingutega.

Sündmused pärast bilansipäeva, mida ei ole varade ja kohustiste hindamisel arvesse võetud, kuid mis võivad oluliselt mõjutada järgmise aruandeaasta tulemust, on avalikustatud raamatupidamise aastaaruande lisades.

Eelarve täitmise aruanne

Eelarve täitmise aruanne on koostatud tekkepõhiselt.

Lisa 2 Raha ja selle ekvivalendid

	31.12.2022	31.12.2021
Sularaha kassas	8 110	5 240
Arvelduskontod pankades	262 272	504 459
Raha ja pangakontod kokku	270 382	509 699

Lisa 3 Maksu-, lõivu- ja trahvinõuded ning trahvitulud**Maksu-, lõivu- ja trahvinõuded**

		31.12.2022	31.12.2021
Maksud	üksikisiku tulumaks	218 764	205 836
	maamaks	509	698
Loodusressursside kasutamisest ja saastetasud	vee-erikasutustasu, saastetasud	255	266
kokku:		219 528	206 800

Maksu-, lõivu- ja trahvitulud

		T u l u d	
		2022	2021
Maksud	tulumaks	2 331 998	2 071 409
	maamaks	82 711	82 892
	reklaamimaks	3 774	2 852
kokku:		2 418 483	2 157 153

Maksu- ja Tolliameti teatis on aluseks nii maksude kui ka keskkonnakasutusest tulenevate nõuete/tulude tekkepõhiseks arvele võtmiseks.

Lisa 4 Muud nõuded ja ettemaksed

	Lisad	2022	2021
Nõuded ostjate vastu		24 838	23 654
Nõuded toetuste eest	13	7 934	36 756
<i>Sh.põhivara sihtfinantseerimise nõuded</i>		0	35 250
Maksude ettemaksed ja tagasinõuded		1 481	785
Ettemakstud tulevaste perioodide kulud		35	35
Muud nõuded, ML Novator OÜ pankrotinõue		0	6 197
Kokku		34 288	67 427

Nõuded ostjate vastu on valdavalt detsembrikuu teenused ja kommunaalmaksed.

Lisa 5 Osalused sihtasutustes ja sidusettevõtetes

Muhu Vallavalitsuse osalused on:

1. Muhu Hooldekeskuse Sihtasutus
2. Saaremaa Prügila OÜ, osalus nimiväärtusega 1 023 eurot

Muhu Hooldekeskuse Sihtasutus asutati septembris 2009. Asutamisotsuse alusel maksti 32 € asutamiseks 25 koha eest. Teised asutajad : Orissaare – 13 kohta; Põide - 7 kohta ja Laimjala – 5 kohta. Kokku Sihtasutuse sihtkapital 64 eurot. Muhu Vallavalitsus omab sihtasutuses ühe nõukogu liikme kaudu 20% hääleõigusest. SA Muhu Hooldekeskus alustas tööd 01. aprillil 2014.

Saaremaa Prügila OÜ

23.05.2019 Saaremaa Vallavolikogu otsusega ühendati Maasi Jäätmehoolduse OÜ ja OÜ Saaremaa Prügila. Ühinemislepingu tulemusel kuulub Muhu Vallavalitsusele Saaremaa Prügila OÜ osa nimiväärtusega 1023 eurot, so 0,3%. Saaremaa Prügila OÜ teine osanik on Saaremaa Vallavalitsus.

Lisa 6 Pikaajalised finantsinvesteeringud

	31.12.2022		31.12.2021		31.12.2022	2022	2022
	Osaluse määr (%)	Osaluse jääk	Osaluse määr (%)	Osaluse jääk	Osaluse suurus	Soetatud	Allahindlus
AS Kuressaare Veevärk	1,29	205 306	1,12	167805	205 306	37500	0
Digisaar OÜ	10,58	638	50,00	1 250	7 250	6 000	-6 612
Kokku		205 944		169055	212 556	43 500	-6 612

Pikaajaliste finantsinvesteeringutena on bilansis kajastatud AS Kuressaare Veevärk aktsiad ja Digisaar OÜ osad.

Kuressaare Veevärk AS

Muhu Vallavalitsuse osalus Kuressaare Veevärk AS-s, osaluse suurus 1,29%. AS Kuressaare Veevärk omanikeks on vallad.

Digisaar OÜ

Digisaar OÜ on loodud 22.09.2017, kus Muhu Vallavalitsus oli osanik 50%-ga kuni 20.05.2022. Osaluse suurus oli **1 250** eurot. Digisaar OÜ on Saare maakonna omavalitsuste ühisprojekt, et luua saarele kaasaegne IT-taristu. Digisaar OÜ osanike otsuse alusel 20.05.2022 suurendati Muhu valla osa nimiväärtust 6 000 euro võrra ja Muhu valla nimiväärtuseks peale suurendamist jääb **7 250** eurot ehk 10,58%. Digisaar OÜ osalus on allahinnatud kahjumi tõttu summas -6 612 eurot. Kuna osalus langes alla 20%, siis kajastatakse osalust finantsinvesteeringutena.

Lisa 7 Kinnisvarainvesteeringud

	2022	2021
Bilansiline väärtus perioodi alguses	837 645	884 151
Soetusmaksumus	1 159 755	1 159 755
Akumuleeritud kulum	-322 110	-275 604
Jääkväärtus	837 645	884 151
Soetamine	113 980	0
Kulum ja allahindlus	-47 310	-46 506
Perioodi liikumised kokku	66 670	-46 506
Bilansiline väärtus perioodi lõpus	904 315	837 645
Soetusmaksumus	1 273 735	1 159 755
Akumuleeritud kulum	-369 420	-322 110
Jääkväärtus	904 315	837 645
s.h. kasutusrendile antud kinnisvarainvesteeringud		
Soetusmaksumus	1 256 368	1 142 388
Jääkväärtus	899 596	832 597

Lisa 8 Materiaalne põhivara

	Maa	Hooned ja rajatised	Masinad ja seadmed	Muu põhivara	Lõpetamata tööd ja ettemaksud	Kokku
Jääk 31.12.2021						
Soetusmaksumus	27 625	8 475 023	584 175	270 436	445 205	9 802 464
Kogunenud kulum	0	-4246715	-457 478	-44 878	0	-4 749 071
Jääkväärtus	27 625	4 228 308	126 697	225 558	445 205	5 053 393
Soetused ja parendused	0	408 338	260 338	78 025	7 838	754 538
Saadud mitterahaline sihtfinantseerimine	30	0	0	0	0	30
Kulum ja allahindlus	0	-343 574	-54 467	-747	0	-398 788
Üle antud mitterahaline sihtfinantseerimine	-3	0	0	0	0	-3
Ümberklassifitseerimine	0	162 315	254 552	0	-416 867	0
Kokku liikumised	27	227 079	460 423	77 278	-409 029	355 777
Jääk 31.12.2022						
Soetusmaksumus	27 652	9 045 676	1 079 461	348 461	36 176	10 537 426
Kogunenud kulum	0	-4 590 289	-492 342	-45 625	0	-5 128 255
Jääkväärtus	27 652	4 455 387	587 119	302 836	36 176	5 409 170

Selgitus: saadud mitterahalise sihtfinantseerimisena saadi Maa-ametilt kinnistu Kapitsa Igakülas ja üle antud mitterahalise sihtfinantseerimisena anti Transpordiametile Liiva Vahe maaüksus.

Rahavoogude aruandes kajastub põhivara eest tasutud summana 1 041 627 eurot, mis tuleneb järgmistest summadest:

- 1) põhivara soetused 754 538 eurot,

- 2) kinnisvarainvesteeringute soetused 113 980 eurot,
- 3) käibemaks aruandeaasta soetustelt 170 212 eurot (vt. lisa 17),
- 4) liidetud eelmise aasta tarnijatele võla tasumine +1097 eurot,
- 5) aruande aasta lõpus tarnijatele tasumata arve ettemaks +1800 eurot.

Kasutusrendile antud varad

	Kinnisvara- investeeringud	Hooned	Kokku
Jääkväärtus 31.12.2021	832 597	34 780	867 377
Soetusmaksumus	1 142 388	86 291	1 228 679
Akumuleeritud kulum	-309 791	-51 511	-361 302
Jääkväärtus 31.12.2022	899 596	30 157	929 753
Soetusmaksumus	1 256 368	86 291	1 342 659
Akumuleeritud kulum	-356 772	-56 134	-412 906

	2022	2021
Kasutusrenditulud kinnisvarainvesteeringutelt	34 983	26 955
Renditulud kasutusrendilepingutelt tulevastel perioodidel	172 356	183 376
Järgmisel majandusaastal	34 669	34 728
1.kuni 2.aastal	33 965	34 728
2.kuni 3.aastal	28 478	31 043
3.kuni 4.aastal	25 828	29 903
4.kuni 5 aastal	25 104	29 486
Peale 5.aastat	24 312	29 487

Bioloogiline vara

	Mets	Kokku
Jääk 31.12.2021		
Soetusmaksumuses	18 256	18 256
müük	-1 124	-1 124
Jääkväärtus	17 132	17 132
Jääk 31.12.2022		
Soetusmaksumuses	17 132	17 132
Jääkväärtus	17 132	17 132

Bioloogiline vara koosneb metsast 17 132 eurot.

Lisa 9 Võlad tarnijatele ja töövõtjatele

	31.12.2022	31.12.2021
erinevad aktsiaseltsid, äriühingud, eraisikud		
valdavalt detsembri elekter, kütus jne.	53 185	26 757
Võlad tarnijatele põhivara eest (ettemaks)	-1 800	1 097
Kokku võlad hankijatele	51 385	27 854

Võlad töövõtjatele	31.12.2022	31.12.2021
Puhkusetasude kohustis	17 116	11 676
Töötasu ja maksude võlgnevus	2 213	0
Kokku võlad töövõtjatele	19 329	11 676

Lisa 10 Muud kohustised ja saadud ettemaksed

		31.12.2022	31.12.2021
Maksu- ja Tolliamet	maksud	60 480	55 396
Rahandusministeerium (hajaasustus) Lisa 13	projekt	17 516	15 178
<i>Sh põhivara ettemaks</i>		<i>17 516</i>	<i>15 178</i>
Keskkonnaministeerium	kaevandamis- ja saastetasud	0	579
Tagatisrahad	Ettemaks	10 000	0
Sihtfinantseerimise ettemaksed Lisa 13	Ettemaks	2 955	6 616
<i>Sh põhivara ettemaks</i>		<i>0</i>	<i>0</i>
Kokku muud kohustised:		90 951	77 769

Maksu- ja Tolliametile on tasumata maksud detsembri töötasult (tähtaeg 10.01.2023)

	31.12.2022	31.12.2021
sotsiaalmaksu kohustis	38 286	35 606
üksikisiku tulumaksu kohustis	18 251	16 074
töötuskindlustusmakse kohustis	2 528	2 336
kogumispensioni maksete kohustis	1 415	1 380
Kokku	60 480	55 396

Keskkonnaministeeriumile on kohustis 4. kvartali kasutus- ja saastetasude osas.

Lisa 11 Laenukohustise jaotus järelejäänud tähtaja järgi

	Järelejäänud tähtajaga							Kokku
	Kuni 1 a	1-2 a	2-3 a	3-4 a	4-5 a	Üle 5 a	Pikaajaline osa kokku	
Jääk seisuga 31.12.2022	129 297	129 297	90 562	93 836	97 181	196 044	477 623	606 920
Pangalaenu	129 297	129 297	90 562	93 836	97 181	196 044	477 623	606 920
Jääk seisuga 31.12.2021	155 976	134 501	93 773	94 898	96 020	187 221	606 413	762 389
Pangalaenu	147 354	134 501	93 773	94 898	96 020	187 221	606 413	753 767
Kapitalirent	8 622						0	8 622

Aruandeperioodi liikumised

	2022	2021
tagasimakstud laen	-146 847	-146 284
makstud kapitalirent	-8 622	-12 515

Informatsioon laenu- ja liisingulepingutest

Laenuandja	Lõpptähtaeg	Intressimäär	Alusvaluuta	Jääk		Intressikulu	
				31.12.2022	31.12.2021	2022	2021
LHV Pank AS	2023	1,469%	EUR	41 808	97 553	701	860
Swedbank AS Laenuleping 18- 134602-JI	2028	6 kuu euribor +1,160%	EUR	565 112	746 753	8 321	8 295
Kokku				606 920	900 051	9 022	9 155

Liisinguandja	Lõpptähtaeg	Intressimäär	Alusvaluuta	Jääk		Intressikulu	
				31.12.2022	31.12.2021	2022	2021
Luminor Bank AS	01.09.2022	3,95%+3 kuu Euribor	EUR	0	8 622	128	610
Kokku				0	8 622	128	610

Lisa 12 Kaupade ja teenuste müük

	2022	2021
Riigilõivud	8 400	11 600
Tulud sotsiaalalalasest tegevusest	8 066	20 377
Tulud kultuuri- ja kunstialasest tegevusest	50 032	81 615
Tulud haridusalasest tegevusest	36 160	25 678
Tulud elamu- ja kommunaaltegevusest	68 255	70 703
Tulud üldvalitsemisest	5 845	5 657
Tulud spordi- ja puhkealalasest tegevusest	4 610	2 107
Tulud korrakaitsest	19 048	13 672
Tulud transpordialasest tegevusest	1 163	3 324
Üür ja rent kinnisvarainvesteeringutelt (vt lisa 8)	30 243	26955
Õiguste müük	3 360	3 844
Tulu elektrienergia müügist	0	301
Muu toodete ja teenuste müük	71 926	21 915
Kokku tulud kaupade ja teenuste müügist	307 108	287 748

Riigilõivu tasud on ehitus- ja kasutusloa väljastamise eest kokku 8 400 eurot.

Tulud sotsiaalabi alasest tegevusest on koduhooldus 2 850 eurot, transporditeenus 3 592 eurot, kodused sotsiaalteenused 398 eurot, sotsiaalkorteri üüri- ja kommunaalkulud 953 eurot ja tugiisiku teenus 273 eurot.

Tulud kultuurialasest tegevusest on muuseumi tulu 31 476 eurot, Hellamaa Külakeskuse teenused-üritused 13 847 eurot, Noortekeskuse rendi- ja ürituste tulud 1 733 eurot, infolehe tulu reklaamist on 2 566 eurot ja raamatukogude tasulised teenused 410 eurot.

Tulud haridusalasest tegevusest jagunevad lasteaia ja kooli teenusteks.

Lasteaiast laekus 24 515 eurot (kohatasud ja toitlustus) ja põhikoolist 11 645 (koolitusteenus, peielaudade korraldamine).

Elamu ja kommunaaltegevusest tuleb põhiline tulu soojuse müügist 41 756 eurot, korterite üüritulu oli 21 443 eurot ja vee- ja kanalisatsiooniteenustest 5 056 eurot.

Üüri ja renditulu mitteiluruumidelt oli 30 243 eurot, so Liiva turuala, Apteegi, lasteaia boksi ja Hellamaa külakeskuse toa rent. Liiva turuala rendist saadi tulu 12 806 eurot.

Tulud transpordialasest tegevusest on bussi, veoauto ja traktori teenus.

Tulud üldvalitsemisest on põhiliselt detailplaneeringute avaldamise kulude tasumistest.

Tulud spordi- ja puhkealastest tegevusest on põhikooli hallatava spordihalli tulu 2 418 eurot, samuti spordiürituste osavõtutasud 499 eurot ja Leisi ujula kasutamisest 1 693 eurot.

Lisa 13 Saadud toetused

	2022		Jääk 31.12.2022	
	saadud tegevuskulude sihtfinantseerimine	saadud sihtfinantseerimine põhivara soetuseks	Nõuded	sihtfinantseerimise kohustis
Rahalised sihtfinantseerimised	825 504	399 779	7 934	20 471
Riigi Tugiteenuste Keskus		334 514		
Riigieelarvest toetus- ja tasandusfondi	670 024			
Kultuuriministeerium	40 000			
Haridus-ja Teadusministeerium	13 607	2 287		
Haridus-ja Noorteamet (tagasimaks)	-5 909			
Rahandusministeerium	54 200			17 516
Keskkonnaamet	1 800			
Justiitsministeerium	7 993			2 955
Siseministeerium	2 700			
Sotsiaalministeerium	11 094		6 349	
Põllumajandusministeerium (PRIA-lt)	3 554		211	
Saaremaa Vallavalitsus	3 300			
Eesti Töötukassa	1 374		1374	
Eesti Kultuurkapital	900			
Majandus-ja Kommunikatsiooniministeerium	200			
Keskkonnainvesteeringute Keskus	1 750	44 304		

Päästeamet	12 938	18 674		
Muinsuskaitseamet	5 149			
Toetus muudelt residentidelt	830			
Kaupadena saadud mitterahalised sihtfinantseerimised				
	3 582	30	0	0
Saaremaa Vallavalitsus	3 582			
Maa-amet		30		
Kokku saadud toetused	829 086	399 809	7 934	20 471

Rahavoogude aruandes on laekunud sihtfinantseerimisest põhivara soetuseks 435 029 eurot. Laekumisena on kajastatud majandusaastal saadud sihtfinantseerimine põhivara soetuseks 399 779 eurot ja eelmise aasta nõude laekumine 35 250 eurot.

Saadud toetused kokku 1 228 895 eurot, millest tegevuskuludeks eraldati 829 086 eurot ja põhivara sihtfinantseerimiseks 399 809 eurot.

Riigieelarvest saadud maksed toetus- ja tasandusfondi eraldati järgmisteks tegevusteks: hariduskuludeks 467 545 eurot (2021. a 419 657); toimetulekutoetuseks 8 215 eurot (2021. a 441); koolitoiduks 19 950 eurot (2021.a 19 250), teede korrashoiukuludeks 87 644 eurot (2021. a 88 102), huvitegevuse toetuseks 18 912 eurot (2021.a 24 408), lasteaia õpetajate palgatoetuseks 15 767 eurot (2021.a 15 726), muud sotsiaaltoetused 30 937 eurot. Üldisesse tasandusfondi laekus 20 745 eurot.

Kultuuriministeerium eraldas Muhu Muuseumile ülalpidamiskuludeks 40 000 eurot.

Eesti Kultuurkapital eraldas Muhu Jooksu tegevuse toetamiseks 900 eurot.

Muinsuskaitseametilt varasemalt eraldatud toetus kanti tuludesse 5 149 eurot. Tegemist on Linnuse maalinna hooldustööde toetusega.

Haridus-ja Teadusministeerium toetas Muhu Noortekeskust erinevate programmidega summas 5 494 eurot. Suurim projekt oli „Noorte Heaks“ summas 4 474 eurot.

Muhu Põhikooli toetati õpilünkade tasandamise toetusega summas 6 742 eurot ja eesti keele õppe toetusega summas 1 371 eurot. Investeeringutena eraldati 2 287 eurot Muhu Põhikoolile hariduslike erivajadustega õpilastele infotehnoloogia lahendusteks.

Majandus-ja Kommunikatsiooniministeerium eraldas toetust 200 eurot Muhu Põhikoolile jalgratturite koolitamise projekti raames.

Keskkonnainvesteeringute Keskus eraldas toetust 44304 eurot katlamaja rekonstrueerimiseks.

Põllumajandusministeerium rahastab koolipiima ja -puuvilja toetust kokku 3 554 eurot.

Siseministeerium eraldas toetust summas 2 700 eurot programmile „Kodud tuleohutuks“.

Justiitsministeerium eraldas 54 739 eurot projektile „Taastava õiguse põhimõtete kasutusele võtmine Muhu kogukonnas“. Projekt kestab kaks aastat. Majandusaastal kanti tuludesse 7 993 eurot.

Sotsiaalministeerium eraldas 4 745 eurot vaimse tervise teenuste toetamiseks ja 6 349 eurot hoolduskoormusega inimeste toetamiseks.

Päästeamet eraldas kriisivalmiduse toetamiseks 31 212 eurot, millest investeeringutena kasutati 18 674 eurot. Lisaks toetati tahvelarvutite soetamist summas 400 eurot.

Saaremaa Vallavalitsus eraldas toetust õpilaste osalemisele Saaremaa valla sündmustel 1800 eurot ja turismi tegevuse toetus 1500 eurot. Lisaks saadakse tasuta raamatuid raamatukogudele kokku summas 3 582 eurot.

Rahandusministeerium eraldas energia toetusteks 29 800 eurot, Liiva keskuse remondiks 5 000 eurot, vaktsineerimistulemuste eest 14 040 eurot, energiahinna leevendusmeetmena 2 209 eurot ja muu toetus 3 151 eurot.

Riigi Tugiteenuste Keskus eraldas toetust hajaasustuse programmile 25 000 eurot, millest kasutamata jääk on 17 516 eurot ja 2022. aasta kanti tuludesse 22 314 eurot. Investeeringutena saadi toetust 112 200 eurot hüdrokopteri soetamiseks, 100 000 eurot muuseumi parkla rajamiseks ja 100 000 eurot Liiva keskuse parkla 2.etapi ehitamiseks.

	2021		Jääk 31.12.2021	
	saadud tegevuskulude sihtfinantseerimine	saadud sihtfinantseerimine põhivara soetuseks	Nõuded	sihtfinantseerimise kohustis
Rahalised sihtfinantseerimised	795 190	624 513	36 756	21 794
Riigi Tugiteenuste Keskus		21 174		15 179
Riigieelarvest toetus- ja tasandusfondi	641 156			
Kultuuriministeerium	62 144			5 148
Haridus-ja Teadusministeerium	29 420	16 888		
Haridus-ja Noorteamet	11 732			1 467
Rahandusministeerium	10 370	418 000		
Sotsiaalministeerium	3 687			

Siseministerium	4 000			
Põllumajandusministerium (PRIA-lt)	4 211		766	
Saaremaa Vallavalitsus	4 300			
Eesti Töötukassa	740		740	
Eesti Kultuurkapital	2 110			
Majandus-ja Kommunikatsiooniministerium <i>Põhivara sihtfinantseerimise nõue</i>	150		35 250	
Keskkonnainvesteeringute Keskus		147 456		
Kredex SA	16 524	20 995		
Toetus muudelt residentidelt	4 646			
Kaupadena saadud mitterahalised sihtfinantseerimised	4 175	0	0	0
Saaremaa Vallavalitsus	4 175			
Päästeamet				
Muud residendid				
Kokku saadud toetused	799 365	624 513	36 756	21 794

Lisa 14 Muud tulud

	2022	2021
Kasum/kahjum varade müügist	0	13 381
Vee erikasutustasud	955	836
Kaevandamisõiguse tasud	3 320	86
Muud (ebatavalised) tulud	0	2 950
Kokku muud tegevustulud	4 275	17 253

Lisa 15 Antud toetused

	2022	2021
Sotsiaaltoetused füüsilistele isikutele	-91 862	-51 142
Peretoetused	-7 250	-7 750
Toimetulekutoetus	-37 951	-5 466
Toetused puudega inimestele ja nende hooldajatele	-2 780	-4 028
Õppetoetused	-23 820	-14 880
Muud sotsiaalabitoetused	-20 061	-19 018
Sihtfinantseerimine tegevuskuludeks	-10 721	-6 420
Külade üritused, muu seltsitegevus	-10 721	-6 420
Sihtfinantseerimine põhivara soetuseks	-52 128	-231 972
Hajaasustuse kaevude projekt: RTK ja vald	-52 125	-35 709
Mitterahaline sihtfinantseerimine, üle antud maa	-3	0
Antud tegevustoetused, liikmemaksud	-3 840	-3 436
Liikmemaks Eesti Linnade ja Valdade Liit	-1 886	-1 886
Saarte Kalandus, Saarte Koostöökogu, Eesti Avatud Noortekeskute Ühendus, Eesti Saarte Kogu	-1 954	-1 550
Antud toetused kokku	-158 551	-292 970

Mitterahaline sihtfinantseerimise toetus 3 eurot on Transpordiametile üle antud maa soetusmaksumus.

Peretoetused koosnevad sünnitoetusest, ranitsa- ja kooli- või eluasemetoetusest ametikooli - gümnaasiumi õpilastele. Samuti ka stipendium, millega toetatakse edukaid üliõpilasi, parimaid õppureid.

Sünnitoetust maksti 18 perele, ranitsatoetust a´200 eurot 15 lapsele, eluasemetoetust 70 € koolikuus 26 õpilasele.

Toimetulekutoetust perioodil jaanuar-mai 2022 maksti 5 leibkonnale 20 korral kogusummas 3 487 eurot, toimetulekutoetuse määr sel perioodil oli 150 eurot.

Alates 01.06.2022 tõusis toimetulekutoetuse määr 200 eurole ja perioodil juuni-detsember 2022 maksti toimetulekutoetust 4 leibkonnale 22 korral kogusummas 4 756 eurot.

Eakaid on toetatud puudega inimese toetusega ja hooldustoetusega ning ühekordsete sotsiaaltoetustega.

Muud toetused makstakse erinevatel juhtudel avalduste põhjal, mille vaatab läbi sotsiaalnõunik, vajadusel sotsiaalkomisjon ja kinnitab vallavalitsus vastavalt korrale.

Seltsitegevusest toetatakse külaseltse, seltsinguid, MTÜ-sid vastavalt korrale 3 korda aastas. Külad on toetust saanud talgute korraldamiseks, kokkutulekuteks, külaplatside rajamiseks.

Lisa 16 Tööjõukulud

Tegevusvaldkond	2022		2021	
	töötajate arv	töötasukulud	töötajate arv	töötasukulud
Haridus	48,08	-745 582	47,08	-665 167
Vallavalitsus ja Volikogu	11,71	-225 293	11,21	-173 406
Vaba aeg, kultuur	11,13	-129 918	11,24	-110 314
Muu sotsiaalne kaitse	1,36	-15 153	3,09	-24 427
Majandus	2,50	-24 128	5,00	-33 153
Elamu- ja kommunaalmajandus	3,00	-32 300	3,00	-29 723
Keskkonnakaitse	4,00	-38 627	3,00	-28 763
Kokku töötajate arv ja töötasukulud	81,78	-1 211 001	83,62	-1 064 953

Keskmine brutopalk kuus on 2022. aastal 1234 eurot ja 2021. aastal 1061 eurot.

Töötajate arv on keskmine töötajate arv taandatuna täistööajale. Võlaõiguslike lepingute korral ei ole töötajate arvu leitud. Võlaõiguslike lepingute alusel arvestatud töötasukulud moodustavad 2022. aastal 90 155 eurot ja 2021. aastal 106 074 eurot.

	2022	2021
Töötasukulud (koos VÕS lepingutega)	-1 301 156	-1 171 027
Sotsiaalmaks ja töötuskindlustusmaksed	-435 165	-391 246
Tööjõukulude kapitaliseerimine	0	3 453
Kokku tööjõukulud	-1 736 321	-1 558 820

Lisa 17 Majandamis- ja muud kulud

	Lisad	2022	2021
Rajatiste majandamiskulud (teed, karjäär)		-261 268	-128 869
Kinnistute, hoonete ja ruumide majandamiskulud		-170 059	-127 235
Õppevahendite ja koolituse kulud		-111 427	-90 355
Sõidukite majandamiskulud		-46 659	-52 002
Kommunikatsiooni-, kultuuri- ja vaba aja kulud		-43 486	-33 320
Toiduained ja toitlustusteenused		-62 230	-56 363
Administreerimiskulud		-38 134	-33 905
Mitmesugused majanduskulud		-61 990	-106 851
Info- ja kommunikatsioonitehnoloogia kulud		-35 311	-55 461
Meditsiinikulud ja hügieenikulud		-3 810	-1 946
Inventari majanduskulu		-36 257	-23 428
Sotsiaalteenused		-79 764	-78 442
Teavikute ja kunstiesemete kulud		-11 421	-12 100
Töömashinate ja seadmete majandamiskulud		-998	-147
Uurimus- ja arendustööd		-1 562	-2 096
Lähetuskulud		-1 971	-737
Koolituskulud		-8 549	-6 886
Eri- ja vormiriietus		-632	-388
kokku majandamiskulud		-975 528	-810 531
Käibemaksukulu tegevuskuludelt		-120 459	-99 635
Käibemaksukulu põhivara soetuselt		-170 212	-146 772
Loodusressursside kasutamise ja saastetasud		-17 070	-825
Ebatõenäoliselt laekuvad nõuded teenustelt		-7 439	0
Riigilõiv		-631	-586
kokku muud kulud	16	-315 811	-247 818
Kokku majandamiskulud ja muud kulud	16	-1 291 339	-1 058 349

NB! Tabelis on majandamiskulud käibemaksuta, mis kajastub eraldi reana muudes kuludes

Sõidukite ja muu vara kasutusrent

	2022	2021	2022	2021
Rendikulu kasutusrendi lepingutelt	Sõidukid	Sõidukid	Muu vara	Muu vara
Škoda Octavia 803BSG 12.10.16-15.10.2021	0	5 350		
Citroen Berlingo III VTI 120 816BSG 19.10.2016-15.10.2021	0	5 209		
Kia Sportage LX Plus 15.10.2021- 15.10.2026	2 214	5 432		
Citroen Berlingo Puretech 15.10.2021- 15.10.2026	2 030	5 350		
Arvutite liising			6 515	6 515
Rendikulud kokku	4 244	21 341	6 515	6 515
Rendikulu katkestamatutelt kasutusrendilepingutelt tulevastel perioodidel				
Järgmisel majandusaastal (2023/2022)	4 312	4 244	6 515	6 515
2024/2023	4 380	4 312	2 680	6 515
2025/2024	4 450	4 380		2 680
2026/2025	18 902	4 450		

Lisa 17a Finantstulud ja –kulud

	2022	2021
intressitulud hoiustelt	62	87
intressikulu	-9 191	-9 765
Kasum/kahjum finantsinvesteeringute ümberhindamisest	-6 612	0
KOKKU:	-15 741	-9 678

Lisa 18 Seotud osapooltega tehtud tehingud**1. Tehingud Muhu Vallavolikogu liikmetega seotud osapooltega**

Antud lisas ei näidata tehinguid seotud osapooltega, mis on toimunud normaalsel turutingimustel või vastavalt seaduses sätestatud tingimustele, mis kehtivad ühtviisi nii seotud isikutele kui ka mitteseotud isikutele.

Valla tegev-ja kõrgema juhtkonna liikmetele arvestatud tasud ja soodustused

	Tegev- ja kõrgema juhtkonna keskmine arv (taandatuna täistööajale)		Tasude kogusumma (eurodes)	
	2022	2021	2022	2021
Volikogu liikmed	0,50	0,50	-10 660	-7 394
Vallavalitsuse liikmed	3,19	3,19	-83 479	-63 814
Asutuste juhid	6,25	6,25	-99 684	-93 704
Kokku	9,94	9,94	-193 823	-164 912

Ülaloodud tasud on arvestatud ilma sotsiaalmaksu ja töötuskindlustusmakseteta, kuid nende hulka on arvatud kõik töötasudena käsitletavat summad ja hüvitised.

Muid täiendavaid olulisi soodustusi pole tegevjuhtkonna ega kõrgema juhtkonna liikmetele 2022. a arvestatud.

Lisa 19 Selgitused eelarve täitmise aruande kohta

Muhu valla 2022. aasta eelarve koosneb viiest eelarveosast: põhitegevuse tulud, põhitegevuse kulud, investeerimistegevus, finantseerimistegevus ja likviidsete varade muutus. Eelarve on tekkepõhine.

Põhitegevuse tulud ja kulud kajastavad eelarveaasta jooksvaid tulusid ja kulusid. 2022. aasta eelarve põhitegevuse tulud vastuvõtmisel olid 3 316 584 eurot, aasta lõpus 3 445 985 eurot. 2022. aastal koostati 2 lisaeelarvet, mille tulemusel põhitegevuse tulude eelarve osa kasvas 129 401 euro võrra. Suurenemine oli tingitud tulumaksu laekumise ja toetuste suurenemisest. Põhitegevuse tulusid laekus eelarvesse 112 967 eurot rohkem kui oli planeeritud.

Füüsilise isiku tulumaksu eelarvet muudeti 50 000 ja tulumaksu laekus 86 304 eurot rohkem, kui oli eelarves planeeritud. Maamaksu laekumist ei muudetud lisaeelarvetega.

Tulusid kaupade ja teenuste müügist suurendati lisaeelarvega 5 945 euro võrra, kuid laekus siiski prognoositust 48 191 eurot rohkem. Tasandus- ja toetusfondi tulusid laekus 2 437 euro võrra rohkem.

Suurendati muud saadud toetused tegevuskuludeks 70 354 eurot. Reale muud saadud toetused tegevuskuludeks ei osatud aasta alguses kõiki toetusi ette näha, need lisati lisaeelarvega eelarvesse.

Põhitegevuse kulud eelarve vastuvõtmisel olid 3 061 530 eurot, aasta lõpus 3 154 864 eurot. Kokku kasvasid põhitegevuse kulud 93 334 eurot. Suuremad kulud olid seotud karjääri majanduskulude kasvuga ja projektikulude lisandumisega.

Investeerimistegevuse algne eelarve oli 596 705 eurot, aasta lõpus oli eelarve 686 559 eurot. Eelarvet suurendati 89 854 eurot. Põhivara soetused suurenesid 131 908 eurot, aktsiate ja osade seotus suurenes 37 500 eurot ja põhivara soetamiseks saadavad toetused suurenesid 79 554 eurot. Suurim parandus puudutas Liiva parkla 2.etapi ja Magasiaida katuse ehitamise kallinemist.

Finantseerimistegevuse osas parandusi ei tehtud.

Põhitegevuse tulude eelarve on täidetud 103,3% ja põhitegevuse kulude eelarve on täidetud 93,9%.

Valdkondade lõikes tekkis vähene ülekulu majanduses 6 851 eurot ja elamu-ja kommunaalmajanduses 1 963 eurot, mis suuresti olid tingitud kõrgetest energia-ja kütusehindadest. Ülejäänud valdkondades ülekulu ei tekkinud.

Lisa 20 Bilansijärgsed sündmused

Vastavalt „Avaliku sektori finantsarvestuse-ja aruandluse juhendi“ muutmise alusel kannab Muhu Vallavalitsus 31.01.2023 seisuga bilansist välja põhivarad, millede soetusmaksumus on alla 10 000 euro. Selle tulemusena kantakse kuludesse 24 686 eurot.

RESERVFONDI KASUTAMISE ARUANNE

Reservfond on ette nähtud eelarves ettenägemata kulude katmiseks. Reservfondist võib raha eraldada ainult sihtotstarbeliselt ja niisuguste kulude katmiseks, mille kohta ei olnud võimalik esitada taotlust õigeaegselt enne eelarve koostamist ja vastuvõtmist.

Eelarves oli reservfondiks eraldatud 75 000 eurot. Sellest kasutati 57 749 eurot.

Suuremad reservfondist eraldused tehti avalike alade majandamiskulude katteks 11 102 eurot, katlamaja hooldusteenuse katteks 9 000 eurot, traktori remondiks 3 244 eurot, erinevate koolide kohamaksude tasumiseks 12 938 eurot, Hellamaa laululava remondiks 1 350 eurot, Hellamaa puhkepargi trenaažööriide soetamiseks ja paigaldamiseks 4 800 eurot ning sotsiaaltransporditeenuste katteks 3 600 eurot.

MAJANDUSAASTA ARUANDE ALLKIRI

Majandusaasta aruande on koostanud Muhu Vallavalitsus.

Aruande juurde kuulub sõltumatu vandeaudiitori aruanne ning

Muhu Vallavalitsuse otsus aruande heakskiitmise kohta.

/allkirjastatud digitaalselt/
Raido Liitmäe
Vallavanem